

**BEVÁNDORLÁSI ÉS ÁLLAMPOLGÁRSÁGI
HIVATAL**

Iktatószám: 106-Ti-54674/ /2016

**dr. Pardavi Márta asszony részére,
társelnök**

Magyar Helsinki Bizottság

Budapest

Tisztelt Társelnök Asszony!

A Magyar Helsinki Bizottságnak (a továbbiakban: Bizottság) a tompai tranzitónában 2016. szeptember 12-én tett látogatásáról készült jelentést tartalmazó levele kapcsán jelezni kívánom, hogy a jelentésben szereplő egyes kérdések a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (a továbbiakban: Hivatal), valamint a Bizottság között 2016. szeptember 20-án folytatott személyes egyeztetés során megválaszolásra kerültek, így az egyeztetésen elhangzottakat fenntartva azokat itt megismételni nem kívánom. Erre tekintettel jelen levemben a fenti jelentésnek csak azon megállapításai kapcsán kívánom észrevételeimről tájékoztatni, amelyek nem képezték a személyes egyeztetés tárgyát. Hivatkozom továbbá a Bizottságnak a röszei tranzitónában 2016. augusztus 18-án tett látogatásáról készült jelentésére reflektáló, 106-Ti-50252/1/2016 ügyiratszámú levemben foglaltakra.

A Bizottság általános megállapításai között javasolta, hogy a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal a várakozók részére biztosítsa sátrak elhelyezését a tranzitóna területén. Ahogy azt a Bizottság korábbi, tranzitónákban tett látogatásáról szóló jelentései vonatkozásában is kifejtettem, a tranzitóna a határtól 2 méterre, relatíve szűk, behatárolt területre korlátozódva helyezkedik el. Belátható, hogy e szűk területen sátrak felállítása a tranzitónához való hozzáférés ellehetetlenítését eredményezné, a határtól távolabb eső szerb területen pedig – hangsúlyozom ismét – nincs a magyar hatóságoknak joghatósága.

A jelentés az általános megállapítások között több helyen is tartalmazza, hogy átlagosan 42 napot kell várakozniuk a kérelmezőknek a tranzitóna előtt. Jelezni kívánom, hogy a Hivatal képviselői részéről ilyen számadat nem hangzott el a látogatás során, amely szám egyébként is meglehetősen túlzó, tekintettel arra, hogy a tranzitóna előtt átlagosan 50-100 fő tartózkodik. Az egyedülálló felnőtt férfiak esetében a várakozási idő nyilvánvalóan magasabb, mivel a beléptetésnél a különleges bánásmódot igénylők csoportja élvez elsőbbséget.

A korábbi leveleimben foglaltakra, valamint a személy találkozás alkalmával elmondottakra hivatkozással ismételt jelezni kívánom, hogy a tranzitónákba naponta beengedhető menedékkérők száma nincsen maximálva, ugyanakkor a beléptetés ütemét meghatározza a Magyarországra érkező külföldiek fokozott biztonsági ellenőrzése és részletekbe menő személyes meghallgatása.

Megismételni kívánom azon álláspontomat, mely szerint hibásnak tartom a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló Európai Parlament és Tanács 2013/32/EU irányelv (2013. június 26.) 6. cikk (5) bekezdésére való hivatkozást annyiban, hogy a tranzitóna előtt várakozók nem tartózkodnak Magyarországon területén, sőt az Európai Unió

tagállamainak területén sem, így megítélésem szerint az Irányelv rendelkezései az ilyen személyekre nem alkalmazhatók. Hangsúlyozni szükséges, hogy a tranzitória előtt várakozók bármikor benyújthatják menedékjog iránti kérelmüket a helyszínen lévő szerb hatóságok előtt, melynek eredményeként valamely szerb befogadó állomáson kerülnének elhelyezésre, ahol rendelkezésükre áll szállás és ellátás, és ahol nemzetközi védelem iránti kérelmüket is megvizsgálják.

Tájékoztatom, hogy a tranzitória bejáratánál több nyelven, a határon lefolytatott eljárásról szóló tájékoztatók, illetve a menekültügyi eljárásról szóló általános jellegű információk vannak elhelyezve. Jeleztem korábban, hogy mivel a beléptetés során a sérülékeny személyek elsőbbséget élveznek, a bekerülést szabályozó rendszert illető részletesebb tájékoztatók adott esetben félreértésre adhatnak alapot és további konfliktushoz vezethetnek a várakozók között, így ilyenek elhelyezését nem tartom indokoltnak.

A Hivatal a tranzitória speciális adottságait figyelembe véve mindent megtesz a gyors és hatékony ügyintézés és a kérelmezőknek az ország területére történő mielőbb beléptetése érdekében, különös tekintettel a sérülékeny csoportok tagjaira. A beléptetés során elsőbbséget élveznek azok, akik esetében a sérülékenység szemmel látható. Jeleztem korábban, hogy a beléptetés sorrendjének megállapításával kapcsolatban a Hivatal figyelemmel van az UNHCR helyszínen lévő munkatársainak észrevételeire is, ugyanakkor a kérelmező pszichés állapota vagy kívülről nem érzékelhető egészségügyi problémája csak a kérelem benyújtásakor zajló személyes meghallgatása alkalmával, egyes esetekben még később állapítható meg. Nem elvárható tehát a Hivatal munkatársaitól, hogy a tranzitória előtt várakozók között speciális orvosi, pszichológiai szakismereteket feltételező válogatást hajtsanak végre, tekintettel arra is, hogy a Szerb Köztársaság területén a magyar menekültügyi hatóságnak nincs joghatósága.

A jelentés a tranzitóriában történő tartózkodásra a korábbiakhoz hasonlóan és korábbi tájékoztatásaim ellenére változatlanul és következetesen fogva tartásként hivatkozik. A Hivatal korábban már többször kifejtette, hogy azon kérelmezők, akiknek a tranzitóriában folyik az eljárása és a tranzitszálláson kerülnek elhelyezésre, nem minősülnek fogvatartottnak. A külföldiek a tranzitóriába önként lépnek be, ott önként tartózkodnak, és – mint arra számos esetben volt már példa – onnan Szerbia irányába bármikor szabadon távozhatnak, ha nem kívánnak a magyar állam nyújtotta menedékjog intézményének lehetőségével élni. A kérelmezők személyes szabadsága nem kerül korlátozásra, a tranzitóriában való tartózkodás tehát nem tekinthető fogva tartásnak. Megismételném kíváncsi vagyok, hogy erre tekintettel értelmezhetetlen a Bizottságnak a határon lefolytatott eljárás bírói felülvizsgálatára irányuló javaslata, ugyanis nincsen olyan körülmény, amely megalapozná a bírói felülvizsgálat lehetőségét. Erre tekintettel a menekültügyi őrizet végrehajtására irányadó szabályozás sem lehet releváns a tranzitóriának vonatkozásában.

A jelentésnek az elszállásolást érintő megállapításai vonatkozásában megjegyzem, hogy amennyiben a berendezések meghibásodását észleli a Hivatal, haladéktalanul jelezéssel él a műszaki karbantartást végző illetékesek felé. Tájékoztatom, hogy a menedékkérők alvással kapcsolatos kényelmi problémáját a Hivatal kezelte a Bizottság látogatása óta, ugyanis az összecsucskható fémkeretes ágyakra a szivacsmatracok alá farostlemez lapok kerültek elhelyezésre.

A Hivatal a tranzitória működésének első napjától kezdve biztosítja a napi háromszori étkezést a kérelmezők részére, amiből az egyik alkalom meleg ételt jelent. Civil szervezetek segélyára, valamint adományok osztásával ugyancsak közreműködnek a tranzitóriában, illetve a tranzitória előtt várakozó külföldiek ételmezésében és ellátásában. Tájékoztatom ismét, hogy a Hivatal munkatársai a tranzitóriában tartózkodó kérelmezők figyelmét folyamatosan felhívják arra, hogy a romlandó élelmiszert azonnal fogyasszák el, és ne raktározzák, tekintettel arra, hogy a rendszeres étkeztetés minden nap biztosítva van számukra.

A cigarettavásárlással kapcsolatos észrevételeire vonatkozóan jelen levelemben visszautalnék a 2016. október 6. napján kelt válaszomra, mely szerint a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény 4. § (1) bekezdése határozza meg a nem zárt légtérű dohányzóhely kijelölésének és fenntartásának szabályait. Ennek értelmében dohányzóhely – a szórakoztató, vendéglátó szolgáltatást nyújtó közforgalmú intézmények kivételével – a közforgalmú intézmény bejáratától számított 5 méteres távolságon belül nem jelölhető ki. Ez a szabályozás a tranzitzőnák esetében nem értelmezhető.

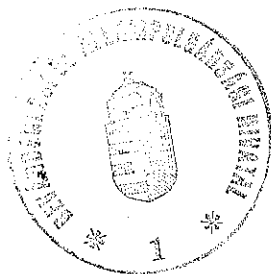
Hangsúlyozandó továbbá, hogy a dohánytermékek előállításáról, forgalomba hozataláról és ellenőrzéséről, a kombinált figyelmeztetésekről, valamint az egészségvédelmi bírság alkalmazásának részletes szabályairól szóló 39/2013. (II. 14.) Korm. rendelet szigorú szabályokat határoz meg a dohánytermékek kereskedelmi forgalmazását (dohánytermékek tárolása, szállítása stb.) illetően, amelyek a tranzitzőnákban nem állnak fenn.

Az orvosi ellátás témakörében a Bizottság eddigi jelentései kapcsán fenntartom korábbi tájékoztatásomat, mely szerint nincs akadálya annak, hogy az orvos szükség esetén bemenjen a kérelmezők számára kijelölt konténerekhez. A megfelelő felszereléssel ellátott orvosi szoba azonban külön konténerben került kialakításra, és értelemszerűen itt zajlik a kérelmezők orvosi vizsgálata. Tekintettel arra, hogy az orvosi jelenlét nem állandó, előfordulhat, hogy az orvos a kérelmezőt csak másnap tudja megvizsgálni. Ennek nyilvánvaló feltétele, hogy a kérelmező időben jelezze a 24 órában jelenlévő szociális munkások irányába, ha orvosi ellátásra van szüksége. Emellett a röszei és tompai tranzitzőnákban a honvédség állományába tartozó orvosokon kívül az SOS Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványa által megbízott gyermekorvosok is tevékenykednek. Emellett a SIRIUS HELP segélyszervezet kiegészítő segítségnyújtás és orvosi feladatok ellátása céljából 2016. szeptember végétől kezdődő orvosi segítségnyújtása 2016. október hónapban is folytatódik a tompai és röszei tranzitzőna területén, heti két alkalommal. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Migrációs Egészségügyi Szolgálatának tagjai hetente kétszer nyújtanak pszichoszociális segítséget a tranzitzőnákban várakozók számára.

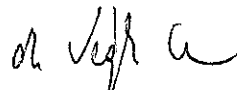
A kérelmezők tájékoztatása és a jogi segítségnyújtás kapcsán hangsúlyozom ismét, hogy a Hivatal munkatársai a kérelmezőket az eljárás minden részletére kiterjedő, megfelelő tájékoztatással látják el a kirendelt tolmácsok révén, illetve távtolmácsolás útján. Az erről szóló írásos tájékoztató átvételét a kérelmezők aláírásukkal hitelesítik. A tájékoztató több nyelven is rendelkezésre áll, rendszerint azon országok nyelvén is, ahonnan nagyobb számú kérelmező érkezik hazánkba. A kérelmezők ügyük állásáról minden nap érdeklődhetnek az ügyintézőknél, tekintettel arra, hogy a menekültügyi ügyintézés a hét valamennyi napján folyamatosan zajlik a tranzitzőnákban.

Emellett a tompai tranzitzőnákban a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal, a röszei tranzitzőnákban pedig a Csongrád Megyei Kormányhivatal ingyenes jogi segítségnyújtást biztosít a kérelmezők számára a hét minden napján, amely hatóságok jogi képviselő ellátásáról is gondoskodnak igény esetén. A Kormányhivatal által biztosított ingyenes jogi segítségnyújtásról munkatársam a Bizottságot a tranzitzőnákban tett látogatás alkalmával részletesen tájékoztatta.

Budapest, 2015. október 24

Üdvözlettel

Dr. Végh Zsuzsanna
főigazgató

Készült: 1 pld-ban

Kapják: 1 pld. Címzett, majd Irattár

